

RISICOTAXATIE- INSTRUMENT (RITI-schaal)

Ouderenmis(be)handeling

KONINCKX MARC

STAFMEDEWERKER FAMILIEHULP VZW.

INLEIDING

- De RITI-schaal werd ontworpen door:
  - Prof. Dedonder Liesbeth – VUB
  - Vlaams Ondersteuningscentrum OMB
- Eind 2011:
  - een beperkte testfase op basis van behandelende casussen binnen Familiehulp
  - verduidelijkingen en aanpassingen
- 2012:
  - Voorjaar: grote testfase binnen Familiehulp, +/- 3500 screeningen bij 65+
  - Zomer: testfase bij OCMW Herzele
  - Najaar: verwerking gegevens
  - Eind 2012: implementatie zo breed mogelijk

RITI-SCHAAL

- BESTAAT UIT DRIE DELEN
- WORDT INGEVULD OP BASIS VAN:
  - OBSERVATIE
  - AANVOELEN
  - SIGNALLEN
- **GEEN ONDERVRAGING VAN SLACHTOFFER – PLEGER - OMGEVING**

TESTFASE : WAAR ?

- FAMILIEHULP – INTERREGIO 3
  - PROVINCIE ANTWERPEN
    - ZORGREGIO ANTWERPEN (stedelijk/semistedelijk)
    - ZORGREGIO MECHELEN (stedelijk/semistedelijk/landelijk)
    - ZORGREGIO HERENTALS (stedelijk/landelijk/**gevoel**)
    - ZORGREGIO TURNHOUT (stedelijk/landelijk)
  - ZORGREGIO BRUSSEL
    - BRUSSEL 19 (stedelijk)
    - BRUSSEL RAND (Halle / Vilvoorde / Pajottenland)
(semistedelijk/landelijk)

TESTFASE: WIE?

- SYSTEMATISCHE SCREENING VAN ALLE 65+
- ZOWEL WOONACHTIG IN STEDELIJK – SEMISTEDELIJK – LANDELIJK GEBIED
- 15 GEMEENTEN (Zorgregio Herentals) = 600 cliënten ENKEL 65+ OP BASIS VAN GEVOEL VAN DE ZORGVERSTREKKER
- SCREENING UITGEVOERD DOOR VERZORGENDEN EN ZORGKUNDIGEN

VASTSTELLINGEN: INVULLER

- EENVOUDIG EN GEMAKKELIJK IN GEBRUIK
- ZEER BEPERKTE TIJDSINVESTERING (gemiddeld 2 min./schaal)
- DENKT DIEPER
- KIJKT VERDER
- ALERTER / OPFRISSEER
- VERMOEDENS WORDEN BEVESTIGD
- NUTTIG

VASTSTELLINGEN: RESULTATEN

1

- CIJFERS VAN + GESCOORDE 65+ KOMT OVEREEN MET VROEGERE STUDIES
- GEEN SIGNIFICANT VERSCHIL TUSSEN STEDELIJK / SEMISTEDELIJK EN LANDELIJK GEBIED
- ALS PLEGER KIND IS → **OPVALLEND HOOG AANTAL DOCHTERS**

VASTSTELLINGEN: RESULTATEN

2

- MINDER DAN 1% LICHAAMELIJKE MISHANDELING – 0% SEKSUEEL
- VOORAL:
  - ONTSPOORDE ZORG
  - VERWAARLOZING
  - FINANCIIEEL MISBRUIK
  - PSYCHISCHE MISHANDELING

VASTSTELLINGEN: RESULTATEN

3

- **DE VERDOKENHEID**
  - Door screening komt het probleem zichtbaar
  - Ook als meerdere zorgverstrekkers aanwezig !!!
- ERVAREN ALS HULPMIDDEL VOOR ERKENNEN SIGNALEN
- HULPMIDDEL OM EIGEN VERMOEDENS EN GEVOELEN AL OF NIET BEVESTIGD TE ZIEN
- NEEMT TWIJFELS WEG
- SCREENERS WORDEN PLOTS ALERTER – GAAN BETER EN DOELGERICHTER OBSERVEREN

VASTSTELLINGEN: RESULTATEN

4

- **TEST OP BASIS GEVOELENS:**

- 120 VERZORGENDE → 600 CLIËNTEN
- 14 GEMEENTEN (SEMISTEDELIIK EN LANDELIJK)
- **SLECHTS 3 VRAGEN OM EEN SCORE**
  - 2 SCOREN ROOD (SIGNALEN DAT OUDERE SLACHTOFFER IS)
  - 1 SCOORT ORANJE (HOOG RISICO OP OMB)

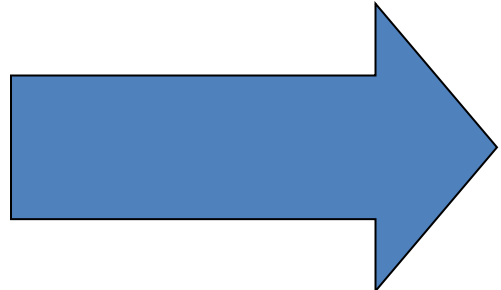
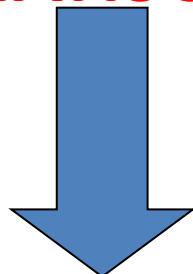
- **VERPLICHTE SCORE**

- +60% VAN ONZE CLIËNTEN SCOORT BEPERKT TOT GROOT RISICO OP OMB
- 5 a 10% SIGNALEN DAT OUDERE SLACHTOFFER IS

VASTSTELLING:

TOONT HET BELANG VAN:

- **PREVENTIEF SCORE**
- **SYSTEMATISCH SCORE**

**UIT VERBORGENHEID
HALEN !!!**

CONCLUSIE

DE RITI-SCHAAL BEWIJST ZIJN NUT

DE RITI-SCHAAL BEHAALD DE DOELSTELLING:

- PREVENTIE
- DETECTIE
- ONDERSTEUNING
- BEVESTIGING
- STAVING

CONCLUSIE

PREVENTIEF

- **Sensibilisering van de zorgverstrekkers**
- **Hebben terug meer aandacht voor signalen**
- **Gaan terug of nog beter observeren**
- **Zorgverstrekker is alerter**

CONCLUSIE

DETECTIE

- **DOELGERICHT SIGNALEN EN SYMPTOMEN DUIDEN**
- **ZOEKEN NAAR PROBLEMATIEK BIJ:**
  - **SLACHTOFFER**
  - **PLEGER**

CONCLUSIE

ONDERSTEUNING

- **AFCHECKEN VAN EIGEN VERMOEDENS**
- **AFCHECKEN VAN EIGEN GEVOELENS**
- **HULPMIDDEL OM SIGNALEN TE ONTDEKKEN**
- **HULPMIDDEL OM DOELGERICHTER TE GAAN
OBSERVEREN**

CONCLUSIE

BEVESTIGING

- **NEEMT TWIJFELS WEG**
- **BEVESTIGING VAN EIGEN VERMOEDENS**
- **BEVESTIGING VAN EIGEN GEVOELENS**

CONCLUSIE

BEWIJS

- **IN GEVAL VAN TWIJFEL BIJ ANDERE**
- **DIENSTIG BIJ M.D.O.**
- **OVER STREEP TREKKEN VAN ANDERE ZORGVERSTREKKERS**
- **TER STAVING BIJ PROCEDURES**

OPROEP AAN:

- **Verantwoordelijken – artsen – zorgverleners**
  - **neem signalen van verzorgende steeds ernstig**
  - **ga er snel op in**
  - **bied hen snel ondersteuning**

HOOP OP

- **MASSALE INTEMPLEMENTATIE VAN DE RITISCHAAL BINNEN DE ZORGSECTOR EN ZORGORGANISATIES**

DANK VOOR UW AANDACHT
WELKOM MET UW VRAGEN
WELKOM VOOR ONDERSTEUNING